

Karlstad 2025-12-18

LI2025/01587

SVAR PÅ REMISS OM TRAFIKVERKETS FÖRSLAG TILL NATIONELL PLAN FÖR TRANSPORTINFRASTRUKTUREN PERIODEN 2026–2037

Inledningsvis vill vi tacka för möjligheten att lämna remissvar på Trafikverkets inriktningsunderlag.

Handelskammaren Värmland representerar 1 150 företag från alla branscher, alla storlekar och alla kommuner i Värmland. Varannan värmlänning som går till jobbet, gör det till en av våra medlemsorganisationer. Vi är en regional och oberoende näringslivsorganisation. Värmländska företags tillväxt, konkurrenskraft och framgång har varit vår drivkraft i över 100 år.

Sammanfattning av Handelskammaren Värmlands synpunkter

- Handelskammaren Värmland bedömer att processen vid framtagandet av Trafikverkets förslag till nationell plan för infrastruktur i huvudsak varit god, även om näringslivets behov bör beaktas ytterligare vid framtida processer.
- Handelskammaren Värmland poängterar att en robusthet i samtliga trafikslag – flyg, sjöfart, väg och järnväg – samt kopplingen dem emellan och intermodalitet är nödvändig för näringslivets fortsatta utveckling.
- Handelskammaren Värmland anser att Trafikverket måste jobba mer kraftfullt för att begränsa kostnadsökningar och öka effektiviteten.
- Handelskammaren Värmland vill se att slussarna i Göta älv/Trollhätte kanal kvarstår som namngivet och kostnadssatt objekt och att byggstart tidigareläggs, allra senast till år 2026–2028.
- Handelskammaren Värmland konstaterar att regeringen bedömer stråket Stockholm-Oslo som viktigt ur flera aspekter. Samtidigt lämnas stråket utan större förslag på säkerhets- och kapacitetshöjande åtgärder i Trafikverkets förslag.

Handelskammaren Värmland lämnar härmed följande synpunkter på Trafikverkets förslag till nationell plan.

Drift och underhåll

Transportpolitikens övergripande mål är "att säkerställa en samhällsekonomiskt och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela Sverige".

Handelskammaren Värmland konstaterar att Sverige och Värmland lider av en stor underhållsskuld och kapacitetsbrist när det gäller såväl vägnät som järnvägssystem. Detta bekräftas återkommande av Handelskammarens medlemsföretag runt om i Värmland. Det handlar bland annat om framkomlighetsproblem, trafiksäkerhet, en undermålig vinterväghållning och stora störningar så fort det uppstår minsta problem i trafiken. Företagen måste kunna lita på att människor och gods kommer fram i tid. Så att näringslivet kan lägga sin tid och fokus på att planera snarare än att parera.

Trafikverkets förslag innehåller stora satsningar på drift och underhåll. Myndigheten gör bedömningen att allt eftersatt underhåll i det statliga vägsystemet kan återtats under planperioden. Detta ser Handelskammaren Värmland som positivt och vi förväntar oss att det då handlar om drift och underhåll av det statliga vägsystemet i hela landet, inklusive Värmland.

Trafikverket menar samtidigt att endast delar av det eftersatta underhållet inom järnväg kommer kunna återtats under planperioden, vilket enligt Handelskammaren Värmland är mycket bekymmersamt.

Parallellt med detta förväntar sig Handelskammaren Värmland att Trafikverkets arbete med att begränsa kostnadsökningarna och öka effektiviteten intensifieras. Det är vad näringslivet behöver hantera dagligen. Det borde rimligtvis vara en självklarhet även hos landets myndigheter.

Alternativ finansiering

Handelskammaren Värmland är medvetna om att ekvationen "fokusera på drift och underhåll" och "nysatsningar inom vägnät och järnvägssystem" är svår att få ihop. Det finns många som är beredda att betala för en bättre infrastruktur och bättre resmöjligheter. Samtidigt finns det ett stort intresse från privata aktörer att investera i infrastrukturen i Sverige.

I regeringsdirektivet fick Trafikverket i uppdrag att ta fram förslag på objekt som kan vara lämpliga för alternativ finansiering. I sitt förslag framhåller Trafikverket nio objekt som kan vara aktuella för offentlig-privat samverkan (OPS). Dessutom listar Trafikverket ytterligare objekt som kan vara lämpliga för alternativ finansiering, däribland stråket Stockholm-Oslo. För de sistnämnda anger myndigheten i sitt förslag att "ytterligare dialog och utredningar

behöver dock genomföras om det mer i detalj ska undersökas vilka möjligheterna är att realisera dem utan statlig medfinansiering”. Handelskammaren Värmland förväntar sig att Trafikverket fortsätter detta arbete skyndsamt framgent.

Stråket Stockholm-Oslo

Handelskammaren Värmland konstaterar att Trafikverkets lämnar stråket Stockholm-Oslo utan några större planerade åtgärder.

Stråket, både E18 och järnvägen, är viktigt både ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv. Sedan tidigare vet vi att en utbyggd järnväg mellan huvudstäderna vore samhällsekonomiskt lönsam. Stråknytan är tydlig och skulle underlätta för ett mer hållbart resande. I och med det geopolitiska läget och Nato-medlemskapet står det dessutom, ur ett säkerhetsperspektiv, klart att de öst-västliga förbindelserna behöver förbättras. Inom stråket finns flera viktiga försvarsfunktioner, till exempel viktiga aktörer inom försvarsindustrin och dess underleverantörer, regementet A9 i Kristinehamn samt myndigheter såsom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Plikt- och provningsverket och Myndigheten för psykologiskt försvar.

I Värmland håller såväl E18 som Värmlandsbanan en väsentligt lägre standard än i övriga stråket, och exempelvis sträckan Kil-Karlstad-Kristinehamn är ett av Sveriges mest trafikerade enkelspår. Detta skapar stora utmaningar för näringslivet både när det gäller transporter av gods och människor.

I regeringens direktiv till Trafikverket framgår att EU:s TEN-T bör beaktas. När det gäller stråken Stockholm-Oslo och Göteborg-Oslo menar Handelskammaren Värmland att det inte beaktats tillräckligt.

Slussarnas betydelse för Vänersjöfarten

Handelskammaren Värmland betonar vikten av att låta slussarna i Göta älv/Trollhätte kanal kvarstå som namngivet och kostnadssatt objekt och att byggstart tidigareläggs, allra senast till år 1–3 (2026–2028). Vi förväntar oss också att följdinvesteringar för satsningar på nya slussar i Göta älv/Trollhätte kanal kvarstår som namngivet objekt, men att det också finansieras och planeras i samband med byggnation av nya slussar.

Handelskammaren Värmland vill poängtera att investeringar i slussarna bedöms vara samhällsekonomiskt lönsamma och att alternativkostnaderna i form av utebliven sjöfart kommer kosta stora summor där 1400 arbetstillfällen bara i Karlstadsregionen förväntas gå förlorade, eftersom vissa företag är helt beroende av sjöfarten för sin verksamhet. Godset kan i flera fall inte transporteras på annat sätt än sjöfart på grund av vikt, storlek och ekonomiska grunder.

En investering i slussar kan enligt Trafikverket och Sjöfartsverket inte skjutas upp av tekniska skäl eftersom de är i så dåligt skick att det inte längre går att upprätthålla deras funktion efter 2030.

Sofia Strindholm
Tf VD, Handelskammaren Värmland